

EUROPE DIRECT
Prešov

8
2024

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Európsky akt o umelej inteligencii nadobudol účinnosť

Od augusta 2024 nadobúda účinnosť európsky akt o umelej inteligencii, ktorý je prvým komplexným nariadením o umelej inteligencii na svete. Akt o umelej inteligencii je navrhnutý tak, aby zabezpečil dôveryhodnosť umelej inteligencie vyvinutej a používanej v EÚ so zárukami na ochranu základných práv ľudí.

Cieľom nariadenia je vytvoriť harmonizovaný vnútorný trh s umelou inteligenciou v EÚ, podporiť zavádzanie tejto technológie a vytvoriť priaznivé prostredie pre inovácie a investície.

V akte o umelej inteligencii sa zavádza perspektívne vymedzenie umelej inteligencie založené na prístupe založenom na bezpečnosti výrobkov a riziku v EÚ:

Minimálne riziko: Väčšina systémov umelej inteligencie, ako sú odporúčacie systémy založené na umelej inteligencii a spamové filtre, patrí do tejto kategórie. Tieto systémy nemajú žiadne povinnosti podľa aktu o umelej inteligencii z dôvodu ich minimálneho rizika pre práva a bezpečnosť občanov. **Spoločnosti môžu dobrovoľne prijať ďalšie kódexy správania.**

Osobitné riziko transparentnosti: Systémy umelej inteligencie, ako sú chatboty, **musia používateľom jasne oznámiť, že komunikujú so strojom.** Určitý obsah vytvorený umelou inteligenciou vrátane deepfakes musí byť takto označený a používatelia musia byť informovaní o používaní systémov biometrickej kategorizácie alebo rozpoznávania emócií. Okrem toho budú poskytovatelia musieť navrhnuť systémy tak, aby syntetický obsah (napr. audio, video, texty a obrázky) bol označený v strojovo čitateľnom formáte a identifikovateľný ako umelo vygenerovaný alebo manipulovaný.

Vysoké riziko: Systémy umelej inteligencie identifikované ako vysokorizikové budú musieť spĺňať **prísne požiadavky** vrátane systémov na zmiernenie rizika, vysokej kvality súborov údajov, záznamov o činnosti, podrobnej dokumentácie, jasných informácií pre používateľov, ľudského dohľadu a vysokej úrovne spoľahlivosti, presnosti a kybernetickej bezpečnosti. Experimentálne regulačné prostredie uľahčí zodpovednú inováciu a vývoj systémov umelej inteligencie spĺňajúcich pravidlá.

Neprijateľné riziko: Systémy umelej inteligencie považované za jasnú hrozbu pre základné práva ľudí budú **zakázané.** Patria sem systémy alebo aplikácie umelej inteligencie, ktoré manipulujú ľudské správanie s cieľom obísť bezplatnú vôľu používateľov, ako sú hračky využívajúce hlasovú pomoc podporujúcu nebezpečné správanie maloletých, systémy, ktoré umožňujú „sociálne hodnotenie“ zo strany vlád alebo spoločností, a určité aplikácie prediktívnej policajnej práce.

Na doplnenie tohto systému sa v akte o umelej inteligencii zavádzajú aj pravidlá pre tzv. **modely umelej inteligencie na všeobecné účely**, ktoré sú vysoko schopné modely umelej inteligencie, ktoré sú navrhnuté tak, aby vykonávali širokú škálu úloh, ako je vytváranie textu podobného človeku. Modely umelej inteligencie na všeobecné účely sa čoraz častejšie používajú ako komponenty aplikácií umelej inteligencie. Aktom o umelej inteligencii sa zabezpečí transparentnosť v celom hodnotovom reťazci a budú sa riešiť možné systémové riziká najschopnejších modelov.

Uplatňovanie a presadzovanie pravidiel umelej inteligencie

Členské štáty musia do 2. augusta 2025 určiť príslušné vnútroštátne orgány, ktoré budú dohliadať na uplatňovanie pravidiel pre systémy umelej inteligencie a vykonávať činnosti dohľadu nad trhom. **Úrad Komisie pre umelú inteligenciu** bude kľúčovým vykonávacím orgánom aktu o umelej inteligencii na úrovni EÚ, ako aj orgánom presadzovania pravidiel pre modely umelej inteligencie na všeobecné účely.

Vykonávanie pravidiel budú podporovať tri poradné orgány. **Európska rada pre umelú inteligenciu** zabezpečí jednotné uplatňovanie aktu o umelej inteligencii vo všetkých členských štátoch EÚ a bude pôsobiť ako hlavný orgán pre spoluprácu medzi Komisiou a členskými štátmi. **Vedecká skupina nezávislých odborníkov** bude poskytovať technické poradenstvo a podnety týkajúce sa presadzovania práva. Tento panel môže úradu pre umelú inteligenciu najmä vydávať upozornenia o rizikách spojených s modelmi umelej inteligencie na všeobecné účely. Úrad pre umelú inteligenciu môže takisto získať usmernenia od **poradného fóra** zloženého z rôznych zainteresovaných strán.

Spoločnosti, ktoré nebudú dodržiavať pravidlá, budú pokutované. Pokuty by sa mohli zvýšiť až na 7 % celosvetového ročného obratu za porušenia zakázaných aplikácií umelej inteligencie, až 3 % za porušenie iných povinností a až o 1,5 % za poskytnutie nesprávnych informácií.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_4123

Európska komisia koordinuje obstarávanie a darovanie 215,000 dávok vakcín s cieľom podporiť africký CDC pri riešení epidémie kiahní

Úrad Európskej komisie pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie HERA obstará a daruje 175,420 dávok vakcíny MVA-BN[®], jedinej vakcíny proti mpoxom schválenej agentúrou FDA a EMA, ako okamžitú reakciu na vypuknutie epidémie mpoxov v Afrike. Okrem toho farmaceutická spoločnosť Bavarian Nordic daruje HERA 40,000 dávok. Africký CDC bude vakcíny distribuovať podľa regionálnych potrieb.

Prostredníctvom afrického CDC sa tieto vakcíny distribuujú do postihnutých krajín.

Úrad HERA okrem toho spolupracuje s africkým CDC s cieľom rozšíriť prístup k diagnostike a sekvenovaniu kiahní v regióne, pričom začiatkom jesene sa plánuje grant vo výške 3,5 milióna EUR.

Organizácia Africa CDC vyhlásila 13. augusta núdzový stav v oblasti verejného zdravia kontinentálnej bezpečnosti s cieľom reagovať na narastajúce obavy týkajúce sa verejného zdravia v celom regióne.

Africký CDC vyzval medzinárodné spoločenstvo, aby podporilo svoje úsilie o mobilizáciu 2 miliónoch vakcín, čo je výzva, na ktorú úrad HERA okamžite reagoval.

Súvislosti

MVA-BN alebo Modified Vaccinia Ankara-Bavarian Nordic je neopakujúca očkovacia látka proti kiahňam a jediná vakcína proti kiahňam schválená v EÚ/EHP a Spojenom kráľovstve (uvádzaná ako Imvanex®). USA a Švajčiarsko (uvádzané na trh ako Jynneos®) a v Kanade (uvádzané na trh ako IMVAMUNE®). Látka MVA-BN bola indikovaná na použitie u bežnej dospeléj populácie (18 rokov a starších) u jedincov, ktoré sa považujú za ohrozené kiahňami alebo kiahňami.

V súčasnosti len dve africké krajiny udelili povolenie na núdzové použitie vakcíny MVA-BN, ale Svetová zdravotnícka organizácia minulý týždeň požiadala Bavarian Nordic, aby predložila vyjadrenie záujmu o zaradenie vakcíny na núdzové použitie (EUL), čo by mohlo urýchliť jej dostupnosť pre africké krajiny, v ktorých ešte neexistujú vnútroštátne regulačné schválenia.

HERA spolupracuje so spoločnosťou Bavarian Nordic od vypuknutia epidémie mpoxov v roku 2022, spočiatku prostredníctvom dohôd o priamom obstarávaní, po ktorej nasledovalo podpísanie dohody o spoločnom obstarávaní, ktorá umožnila členským štátom EÚ a ďalším krajinám v Európskom hospodárskom priestore (EHP), ako aj krajinám západného Balkánu obstaráť vakcínu proti kiahňam na vnútroštátne použitie.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_4244

TikTok sa zaväzuje natrvalo stiahnuť program TikTok Lite Rewards z EÚ s cieľom dosiahnuť súlad s aktom o digitálnych službách

Komisia stanovila **záväzok TikTok trvalo stiahnuť program TikTok Lite Rewards z EÚ**. Tieto záväzky predložila spoločnosť TikTok s cieľom riešiť obavy, ktoré Komisia vyjadrila v rámci formálneho konania začatého proti spoločnosti TikTok 22. apríla, a zabezpečiť súlad s **aktom o digitálnych službách**.

Platforma prijala tieto záväzky:

Záväzok natrvalo stiahnuť program TikTok Lite Rewards z EÚ;

Záväzok nezačať žiadny iný program, ktorý by obchádzal stiahnutie.

Týmto rozhodnutím sa tieto záväzky stávajú právne záväznými, čo znamená, že akékoľvek porušenie záväzkov by okamžite predstavovalo porušenie aktu o digitálnych službách, a preto by mohlo viesť k pokutám.

Týmto rozhodnutím Komisia takisto ukončuje formálne konanie začaté proti spoločnosti TikTok 22. apríla.

Ide o prvý prípad, ktorý Komisia uzatvára na základe aktu o digitálnych službách 105 dní po začatí konania. Je to tiež prvýkrát, čo Komisia prijíma záväzky od **určenej** online platformy, proti ktorej začala formálne konanie podľa aktu o digitálnych službách.

Súvislosti

TikTok Lite je nová samostatná verzia aplikácie TikTok. Po spustení programu TikTok Lite Rewards v Španielsku a Francúzsku v apríli 2024 Komisia vyjadrila obavy v súvislosti s programom TikTok Lite, ktorý používateľom umožnil získať body pri vykonávaní určitých „záverov“ na adrese TikTok Lite, ako je sledovanie videí, obsah likingu, sledovanie tvorcov, pozývanie priateľov, aby sa pripojili k TikToku atď.

Komisia sa obávala, že program TikTok Lite Rewards bol spustený **bez predchádzajúceho dôkladného posúdenia rizík, ktoré z neho vyplývajú, najmä pokiaľ ide o návykový účinok** programu odmien, a bez prijatia účinných opatrení na zmiernenie rizika. Program odmien, ktorý môže stimulovať návykové správanie, by mohol mať potenciálne negatívne účinky na **fyzické a duševné zdravie používateľov**. Ide najmä o maloleté osoby, ktoré môžu mať zvýšenú citlivosť na takéto vlastnosti.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_4161

Komisia navrhuje rybolovné možnosti na rok 2025 v Baltskom mori

Komisia prijala **návrh rybolovných možností pre Baltské more na rok 2025**. Je reakciou na vedecké posúdenie, z ktorého vyplýva, že viaceré druhy rybolovu sú v zúfalej situácii. Komisia navrhla celkový povolený výlov (TAC) a kvóty pre deväť z desiatich populácií, s ktorými EÚ hospodári v Baltskom mori. Zostávajúci návrh kvóty (sleď atlantický) sa predloží neskôr.

Komisia navrhuje zvýšiť rybolovné možnosti pre sleďa atlantického v centrálnej oblasti Baltského mora (+ 108 %) a sleďa atlantického v Rižskom zálive (+ 10 %). Navrhuje znížiť lov lososa atlantického v hlavnej oblasti (- 36 %) a vo Fínskom zálive (-20 %), ako aj šproty severnej (-42 %). Úlovky platesy veľkej by zostali nezmenené.

Komisia navrhuje znížiť pridelené rozpočtové prostriedky na nezamedziteľné vedľajšie úlovky tresky škvrnitej v západnej oblasti Baltského mora (-73 %), tresky škvrnitej vo východnej oblasti Baltského mora (-68 %) a sleďa atlantického v západnej oblasti Baltského mora (-50 %).

Navrhované TAC vychádzajú z najlepších dostupných vedeckých odporúčaní **Medzinárodnej rady pre výskum morí (ICES) a vychádzajú z viacročného riadiaceho plánu pre Baltské more**, ktorý v roku 2016 prijali Európsky parlament a Rada.

Treska

V prípade **tresky škvrnitej vo východnej oblasti Baltského mora** má Komisia v úmysle zachovať obmedzenie výlovu pre nezamedziteľné vedľajšie úlovky a všetky sprievodné opatrenia platné už niekoľko rokov. Keďže však populácia je naďalej v zlom stave, obmedzenie vedľajších úlovkov by sa malo prispôbiť skutočným potrebám. Napriek opatreniam prijatým od roku 2019, keď vedci prvýkrát varovali pred zlým stavom tresky, sa situácia nezlepšila.

Slede

Veľkosť populácie **sleďa atlantického v západnej oblasti Baltského mora** zostáva výrazne pod minimálnymi úrovňami. Komisia navrhuje zrušiť výnimku pre maloobjemový pobrežný rybolov a upraviť TAC len na nezamedziteľné vedľajšie úlovky.

Veľkosť populácie **sleďa atlantického v centrálnej oblasti Baltského mora** sa od minulého roka zvýšila nad minimálnu úroveň. ICES predpokladá veľmi pozitívny vývoj populácie v dôsledku vysokého odhadu dopĺňania populácie, ale zdôrazňuje, že prognóza je neistejšia ako zvyčajne. Komisia preto navrhuje opatrný prístup a nenavrhuje zvýšenie TAC na maximálnu úroveň uvedenú v odporúčaní ICES. **Sleď atlantický v Rižskom zálive** je zdravý a Komisia navrhuje stanoviť obmedzenia výlovu podľa maximálneho množstva odporúčaného ICES.

Platesa veľká

Hoci vedecké odporúčania by umožnili výrazné zvýšenie, Komisia je naďalej opatrná, najmä pokiaľ ide o ochranu tresky škvrnitej, ktorá je pri love platesy veľkej nezamedziteľným vedľajším úlovkom. Očakáva sa, že tento rok nadobudnú účinnosť nové opatrenia na zníženie vedľajších úlovkov tresky škvrnitej prostredníctvom alternatívneho rybárskeho výstroja.

Šprota severná

Veľkosť populácie šprotu severnej sa výrazne znížila v dôsledku pretrvávajúcej nízkej miery reprodukcie. Vedci varujú, že veľkosť populácie by mohla klesnúť pod zdravú úroveň, ak je reprodukcia nižšia, ako sa očakávalo. Vo vedeckom odporúčaní pre šprotu severnú sa preto odporúča výrazné zníženie úlovkov. Komisia navrhuje stanoviť TAC na úrovni, ktorá minimalizuje riziko poklesu veľkosti populácie pod minimálnu úroveň.

Losos

Stav rôznych populácií lososa atlantického v hlavnej oblasti Baltského mora sa značne líši, pričom niektoré populácie sú stále slabé a iné zdravé. V záujme dosiahnutia zdravých úrovní rada ICES pred tromi rokmi odporučila zákaz celého rybolovu lososa atlantického v hlavnej oblasti. ICES zároveň dospela k záveru, že počas leta by bolo možné zachovať určité druhy rybolovu v pobrežných vodách Botnického zálivu a Alandského mora. ICES zachovala zásadu svojho odporúčania na rok 2025, ale znížila súvisiacu úroveň úlovkov, pretože miera reprodukcie sa v posledných rokoch znížila. Komisia preto navrhuje zodpovedajúcim spôsobom upraviť rybolovné možnosti a sprievodné pravidlá, najmä zákazom rekreačného rybolovu chovaného lososa, ktorý nevyhnutne spôsobuje aj úmrtie voľne žijúceho lososa.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_4401

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfpa.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

EUROPE DIRECT
Prešov

europedirect@sfp.sk

www.edpresov.sk

Europe Direct Prešov

Edpresov

Europe Direct Prešov

17. Novembra 6600/1, 080 01 PO

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

EUROPE DIRECT
Prešov

SLOVENSKO